

Bildning som beredskap

Konferens på Hanaholmen 20 augusti 2026

10.30 **Registrering med kaffe**

11.00 **Inledning:**

Victor Andersson (*Programdirektör Hanaholmen*)

Dilsa Demirbag-Sten (*generalsekreterare Berättarministeriet*)

11.10 **Programstart, introduktion till dagen**

Tema 1: Bildning som beredskap – varför och hur?

Vi lever i en geopolitiskt orolig tid präglad av ökande spänningar mellan nationer, konflikter och krig. Vilken roll spelar bildning i förhållande till vår kollektiva motståndskraft och försvarslinje? Hur kan bildningen hjälpa till att förbereda oss för de externa hot som våra samhällen och nationer står inför i dag?

11.20 **Keynote: Sami Nurmi**

Generalmajor vid finska Försvarsmakten

Vilken är relationen mellan bildning, beredskap och demokrati, ur en historisk synvinkel och ett samtidsperspektiv? Hur ser det ut med befolkningens bildning idag?

11.45 **Panelsamtal**

- Sami Nurmi
- Martin Gustafsson (*professor i filosofi vid Åbo akademi*)
- Malena Britz (*prorektor och forskningschef vid svenska Försvarshögskolan*)

12.15 **Best practice: Sami Nurmi**

Generalmajor vid finska Försvarsmakten

Ett av Försvarsmaktens militära bildningsuppdrag – att koordinera försvarskurser för allmänheten som en beredskaps-stärkande funktion. Hur genomförs projektet och vilka resultat har det lett till?

12.30 **Lunch**

Obs! Lunch på egen bekostnad.

Tema 2: Bildningens roll i dagens polariserade samhälle

Våra samhällen står inför interna hot som destabiliserar och urholkar vår demokratiska samhällsgrund. Där skolan tidigare stod som garant för en utjämnad spelplan, tycks numera fungerande motmedel saknas. Vad gör det med ett samhälle? Och kan bildning spela en roll i att vända trenden?

13.30 **Keynote: Robert Egnell**

Rektor för svenska Försvarshögskolan

Vad består dagens utmaningar i att utveckla befolkningens bildning av? Vilken är målbilden och vad behöver förändras för att nå den?

13.55 **Panelsamtal**

- Robert Egnell
- Tarja Karlsson Häikiö (*professor i visuell och materiell kultur vid Göteborgs universitet*)
- Venla Bernelius (*specialsakkunnig vid undervisnings- och kulturministeriet i Finland och docent i urbaneografi vid Helsingfors universitet*)

14.25 **Best practice: Dilsa Demirbag-Sten** (*Berättarministeriet*)

Den svenska regeringens läsfrämjande insats genom Berättarministeriet. Hur kan skolan förstås som beredskap och som bildningsinstitution?

14.40 **Fika**

Tema 3: Hur och var sker bildning i dag?

Bildningens moderna historia förknippas med offentliga institutioner som skola, museer, studieförbund och bibliotek. Den ökande digitaliseringen och förändrade samhällsklimatet har gjort platsen för dessa institutioner i samhället mer otydlig men också mer komplex än tidigare. Går det fortfarande att samla människor kring sammanhållande samtal om kunskap och lärande? Hur skapar vi plattformar som tjänar bildningen? Och vilka personer skulle vi behöva nå, som vi missar idag?

- 15.10 **Keynote: Birgit Schaffar**
Docent i pedagogikens filosofi vid Helsingfors universitet
- Vilken betydelse har bildning haft för mänskligheten genom tiderna, och hur hänger den ihop med kunskap och kultur? Var tar bildning plats i dagens samhälle och med vilka medel?
- 15.35 **Pannelsamtal**
- Birgit Schaffar
 - Magdalena Malm (*generalsekreterare för Bildkonst Sverige, curator och konsult inom kulturområdet*)
 - Lisa Månsson (*överintendent för Naturhistoriska riksmuseet*)
- 16.05 **Best practice: Daniel Hermansson**
Gymnasielärare och grundare av Historiepodden
- Vilka erfarenheter finns av att folkbilda via nya medier? Hur kan vi använda berättandets konst för att öka bildning på ett individuellt och kollektivt plan?
- 16.20 **Summering och avslut**